

Doložka vybraných vplyvov

1. Základné údaje	
Názov materiálu	
Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 207/2009 Z. z. o podmienkach vývozu a dovozu predmetu kultúrnej hodnoty a o doplnení zákona č. 652/2004 Z. z. o orgánoch štátnej správy v colníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 199/2004 Z. z. Colný zákon a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov	
Predkladateľ (a spolupredkladateľ)	
Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky	
Charakter predkladaného materiálu	☐ Materiál nelegislatívnej povahy
	☒ Materiál legislatívnej povahy
	☐ Transpozícia práva EÚ
Termín začiatku a ukončenia PPK	december 2020 – január 2021
Predpokladaný termín predloženia na MPK*	15. január 2021
Predpokladaný termín predloženia na Rokovanie vlády SR*	február 2021

2. Definícia problému
Podľa správy Európskej komisie (2019) je nezákonný obchod s predmetmi kultúrnej hodnoty nielen ohrozením kultúrneho dedičstva, ale výnosy z neho sa používajú aj na financovanie organizovaného zločinu, korupcie a ozbrojeného násillia. Hoci medzinárodní hráči (UNESCO, Svetová colná organizácia, Európska rada, Európska únia) prijali množstvo nástrojov na zamedzenie tejto nezákonnej činnosti, nedostatok spoľahlivých dát cezhraničného pohybu predmetov kultúrnej hodnoty znižuje efektivitu týchto opatrení. Štúdia tiež konštatuje presun nezákonného obchodu do online priestoru, najmä pri drobných predmetoch ako mince. Z obmedzených dostupných zdrojov správa EK odhaduje, že európski predajcovia na území EÚ ročne predávajú starožitnosti rôznej proveniencie v hodnote medzi 64 a 318 mil. eur a stredoveké mince v objeme 56 mil. eur. Zo zdokladovaných transakcií však nie je možné identifikovať, koľko predmetov bolo predaných nezákonne, napr. ide o falzifikáty, ukradnuté alebo stratené predmety. Nemecká štúdia (2019) na vzorke 6,000 predmetov kultúrnej hodnoty obchodovaných v Nemecku na základe expertných odhadov identifikovala 33 % ako falzifikáty. Z predmetov pochádzajúcich z konfliktných zón (Sýria, Irak) menej ako 10 % bolo možné identifikovať ako legálne predávaných, ostatné boli v tzv. "šedej zóne", kedy zákonnosť nie je z dokumentácie možné verifikovať. Návrh nového zákona je primárne predkladaný na účely adaptácie národnej právnej úpravy na Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2019/880 zo 17. apríla 2019 o vstupe a dovoze tovaru kultúrnej hodnoty (ďalej len „Nariadenie“). Cieľom nariadenia je zvýšiť efektivitu ochrany tovarov kultúrnej hodnoty zosúladením legislatívy na národnej úrovni. Navrhovaný zákon predstavuje zatiaľ len čiastočnú implementáciu Nariadenia - prvú fázu adaptácie vnútroštátneho predpisu vo vzťahu na čl. 3 ods. 1 a čiastočne čl. 11 Nariadenia, kde je stanovená implementačná lehota do 28. decembra 2020. Na základe čl. 3 ods. 1 Nariadenia je zakázaný vstup kultúrnych hodnôt uvedených v časti A prílohy je na colné územie Európskej únie, ktoré opustili územie krajiny, v ktorej boli vytvorené alebo objavené, v rozpore s jej právnymi predpismi. Členské štáty sú povinné prijať opatrenia, ktoré sa uplatnia, ak bude uvedený zákaz porušený a dôjde k pokusu o nelegálny vstup kultúrneho statku. Preto návrh zákona stanovuje postup kompetentných orgánov Slovenskej republiky (Colný úrad a Ministerstvo kultúry), ktorý sa

uplatní, ak by táto situácia nastala, a to od zadržania (potenciálneho) kultúrneho statku colným úradom, cez bezpečné uchovanie zadržaného predmetu príslušnou odbornou organizáciou (podľa typu predmetu napr. Národným múzeom, Slovenskou národnou knižnicou, Pamiatkovým úradom Slovenskej republiky) a rozhodnutie Ministerstva kultúry o zabavení predmetu kultúrnej hodnoty, až po jeho vrátenie do krajiny jeho pôvodu.

3. Ciele a výsledný stav

Cieľom je zabezpečenie implementácie nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/880 zo 17. apríla 2019 o vstupe a dovoze tovaru kultúrnej hodnoty a zapracovanie niektorých poznatkov vyplývajúcich z požiadaviek z aplikačnej praxe doteraz platného znenia zákona č. 207/2009 Z. z. vo vzťahu k povinnostiam predajcov a príležitostných predajcov (nepodnikateľské subjekty) predmetov kultúrnej hodnoty, najmä stanovením odradzujúcich sankcií pri realizácii nelegálneho predaja predmetov kultúrnej hodnoty, najmä vo vzťahu k javu nelegálnej archeológie a obchodovaniu s nelegálnymi archeologickými nálezmi, bez ohľadu na to kto s nimi obchoduje, a bez ohľadu na pôvod, provenienciu a spôsob nelegálneho nadobudnutia týchto nálezov. Na základe aplikačnej praxe v oblasti ochrany kultúrneho dedičstva definuje sa aj príležitostný predajca predmetov kultúrnej hodnoty.

Snahou novelizácie je aj zosúladenie administratívnej záťaže, ktorú majú oficiálni predajcovia, vykonávajúci svoju obchodnú činnosť s predmetmi kultúrnej hodnoty ako registrovaní podnikatelia v súlade s platným právnym poriadkom, na rozdiel od príležitostných predajcov, ktorí v danom segmente aktivít na trhu (v súčasnosti stále častejšie v kyber-priestore) doteraz stáli mimo akéhokoľvek právneho vymedzenia a administratívnej záťaže a svojím často neetickým alebo aj nezákonným správaním deformujú rovnosť postavenia jednotlivých subjektov na trhu s predmetmi kultúrnej hodnoty. Definovaním tých príležitostných predajcov a stanovením povinnosti rešpektovať princíp náležitej starostlivosti aj pre nich, spolu s možným uplatnením sankcií za nezákonný predaj predmetov kultúrnej hodnoty, sa očakáva kladný efekt smerujúci k ozdraveniu podnikateľského prostredia, ako aj transparentnosti trhu s predmetmi kultúrnej hodnoty. Zavedením uvedených opatrení sa dôslednejšie naplňajú aj záväzky Slovenskej republiky, ktoré jej ako zmluvnej strane vyplývajú z dohovorov UNESCO a UNIDROIT.

4. Dotknuté subjekty

Dotknutými subjektmi sú všetky fyzické i právnické osoby (podnikateľské subjekty, obchodníci i nepodnikatelia, príležitostní predajcovia, fyzické osoby zberatelia...), ktoré sú buď vlastníckmi alebo majú v držbe predmety kultúrnej hodnoty, ako aj všetky subjekty, ktoré sa budú podieľať na vstupe a dovoze tovarov kultúrnej povahy na colné územie Európskej únie. Ustanovenie sa dotýka všetkých osôb, ktoré by sa chceli podieľať na nedovolenom dovoze alebo obchode s nelegálne dovezenými alebo inak získanými predmetmi kultúrnej hodnoty, ktoré majú v nelegálnej držbe alebo vlastníctve.

Pri aplikácii samotného nariadenia EÚ sa návrh zákona priamo dotýka predovšetkým Ministerstva kultúry Slovenskej republiky a organizácií v jeho pôsobnosti a miestne príslušných colných úradov.

5. Alternatívne riešenia

Vzhľadom na nutnosť parciálnej implementačnej povinnosti a súčasnej neexistencie vykonávacieho predpisu k danému Nariadeniu, neboli posudzované iné alternatívne spôsoby alebo možnosti vypracovania právnej normy riešiace celú problematiku predmetného Nariadenia.

Ak by na vykonanie navrhovaných zmien nedošlo, nemohla by byť adaptácia tuzemského právneho rámca uskutočnená. Súčasne je nevyhnutné previazať právnu úpravu, a to ako európsku, ako vnútroštátnu, v oblasti colníctva na právnu úpravu Nariadenie. Slovenská právna úprava by nebola plne kompatibilná s právnou úpravou európskou, čo by znamenalo značné ťažkosti pre orgány Colnej správy Slovenskej republiky pri výkone ich pôsobnosti v oblasti colníctva. Zároveň by došlo k zníženiu miery právnej istoty dotknutých subjektov, pretože národná úprava by nenadväzovala na európsku právnu úpravu. Návrh tak určujú príslušné orgány pre naplnenie postupov v súlade s Nariadením.

6. Vykonávacie predpisy

Predpokladá sa prijatie/zmena vykonávacích predpisov? ☐ Áno ☒ Nie

7. Transpozícia práva EÚ

Predložený právny predpisom v časti implementácie predpisu EÚ nejde nad rámec minimálnych požiadaviek vyplývajúcich z prijatého Nariadenia.

8. Preskúmanie účelnosti**

* vyplniť iba v prípade, ak materiál nie je zahrnutý do Plánu práce vlády Slovenskej republiky alebo Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky.

** nepovinné

9. Vplyvy navrhovaného materiálu			
Vplyvy na rozpočet verejnej správy z toho rozpočtovo zabezpečené vplyvy	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
	☐ Áno	☐ Nie	☐ Čiastočne
Vplyvy na podnikateľské prostredie z toho vplyvy na MSP	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne
	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne
Sociálne vplyvy	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na životné prostredie	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na informatizáciu	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na služby pre občana z toho vplyvy služieb verejnej správy na občana vplyvy na procesy služieb vo verejnej správe	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne

10. Poznámky
11. Kontakt na spracovateľa
Ing. Mgr. Bojan Radovanovič, odbor múzeí, galérií a knižníc sekcie kultúrneho dedičstva MK SR, bojan.radovanovic@culture.gov.sk
12. Zdroje
European Commission (2019): Illicit trade in cultural goods in Europe (final report) Dostupné online: https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/d79a105a-a6aa-11e9-9d01-01aa75ed71a1
Federal Ministry of Education and Research Germany (2019): Transparency, Provenance and Consumer Protection Facts and Policy Recommendations Concerning the Trade in Ancient Cultural Property in Germany Dostupné online: https://cultural-heritage-and-multilateralism2020.com/storage/documents/Illicit_report_english.pdf
13. Stanovisko Komisie pre posudzovanie vybraných vplyvov z PPK
BRATISLAVA: 08.01.2021 ČÍSLO: 197/2020 VYBAVUJE: MGR. KOVÁČ
STANOVISKO KOMISIE
(PREDBEŽNÉ PRIPOMIENKOVÉ KONANIE)
K MATERIÁLU
Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 207/2009 Z. z. o podmienkach vývozu a dovozu predmetu kultúrnej hodnoty a o doplnení zákona č. 652/2004 Z. z. o orgánoch štátnej správy v colníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 38/2014 Z. z. a

ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony

I. Úvod: Ministerstvo kultúry SR dňa 21. decembra 2020 predložilo na PPK materiál „Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 207/2009 Z. z. o podmienkach vývozu a dovozu predmetu kultúrnej hodnoty a o doplnení zákona č. 652/2004 Z. z. o orgánoch štátnej správy v colníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 38/2014 Z. z. a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony“. Materiál predpokladá pozitívno-negatívne vplyvy na podnikateľské prostredie.

II. Pripomienky a návrhy zmien: Komisia uplatňuje k materiálu nasledovné pripomienky a odporúčania:

K doložke vybraných vplyvov

Komisia v doložke vybraných vplyvov odporúča doplniť chýbajúcu časť - 12. Zdroje.

Doplnené.

Komisia žiada predkladateľa, aby v súlade s Jednotnou metodikou dopracoval Doložku vybraných vplyvov. Z časti Definovanie problému nie je zrejmé, na aké existujúce nedostatky predkladaný návrh reaguje, resp. aké problémy rieši. Časť v súčasnom znení prezentuje skôr kroky potrebné na dosiahnutie žiadúceho stavu. Je potrebné uviesť príčiny, podstatu, podobu a predpokladaný rozsah nelegálneho obchodu s predmetmi kultúrnej hodnoty, na ktoré daný návrh reaguje.

Doplnené.

K vplyvom na podnikateľské prostredie

V Analýze vplyvov na podnikateľské prostredie Komisia odporúča do časti 3.3.1. Priame finančné náklady doplniť, ako negatívny vplyv na podnikateľské prostredie, aj sankcie - pokuty za nelegálnu činnosť.

Doplnené.

Predkladateľ v časti 9. Doložky vybraných vplyvov vyznačil, že predložený materiál nemá žiadny vplyv na MSP, avšak v Analýze vplyvov na podnikateľské prostredie uviedol, že predmetný materiál má vplyv len na MSP.

Komisia žiada predkladateľa o odstránenie uvedených rozporov.

Rozpor odstránený.

Komisia žiada predkladateľa o doplnenie popisu pozitívnych i negatívnych vplyvov konkrétne na MSP do Analýzy vplyvov na podnikateľské prostredie.

Na základe dostupných dát nie je možné presne určiť počet ani veľkosť podnikov, ktoré sú predajcami predmetov kultúrnej hodnoty. Všetky uvedené vplyvy sa dotýkajú v rovnakej miere veľkých podnikov, MSP aj nepodnikateľov (fyzických a právnických osôb). Táto skutočnosť je doplnená v časti 3.1. Analýzy vplyvov na podnikateľské prostredie.

III. Záver: Stála pracovná komisia na posudzovanie vybraných vplyvov vyjadruje

nesúhlasné stanovisko

s materiálom predloženým na predbežné pripomienkové konanie s odporúčaním na jeho dopracovanie podľa pripomienok v bode II.

IV. Poznámka: Predkladateľ zapracuje pripomienky a odporúčania na úpravu uvedené v bode II a uvedie stanovisko Komisie do doložky vybraných vplyvov spolu s vyhodnotením pripomienok.

Nesúhlasné stanovisko Komisie neznamená zastavenie ďalšieho schvaľovacieho procesu. Stanovisko Komisie slúži ako podklad pre informované rozhodovanie vlády Slovenskej republiky a ďalších subjektov v rámci schvaľovacieho procesu. Predkladateľ má možnosť dopracovať materiál podľa pripomienok a zaslať ho na opätovné schválenie Komisie, ktorá môže následne zmeniť svoje stanovisko.

PhDr. Ján Oravec, CSc.
predseda Komisie